

Nr. 27/10.03.2017

Asociația Magistraților din România (AMR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a judecătorilor și procurorilor - cu sediul în municipiul București, B-dul Regina Elisabeta nr. 53, sector 5, tel. /fax. 021.4076286, e-mail amr@asociația-magistraților.ro, cod de înregistrare fiscală 11760036, cont bancar RON IBAN RO37RNCB0090000508620001, deschis la banca BCR - Sucursala Lipsani -, *reprezentată legal de judecător dr. Andreea Ciucă, în calitate de președinte interimar*, transmite următorul **comunicat de presă**:

Prin Decizia nr. 68/2017, Curtea Constituțională a stabilit, cu majoritate de voturi (fiind formulată o opinie separată), că „a existat și există” un conflict juridic de natură constituțională între Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și Guvernul României, generat de acțiunea PÎCCJ - DNA „de a-și aroga atribuția de a verifica legalitatea și oportunitatea unui act normativ” (OUG nr. 13/2017), cu încălcarea competențelor constituționale ale Guvernului și Parlamentului, respectiv ale Curții Constituționale, conduita conformă Constituției fiind, potrivit ultimului alineat din considerente, „abținerea de la orice acțiune care ar avea ca efect subrogarea în atribuțiile altei autorități publice”, cu sublinierea că „Ministerul Public nu are competența de a desfășura activități de cercetare penală cu privire la legalitatea și oportunitatea unui act normativ adoptat de legiuitor”.

Soluția a fost cunoscută încă din data de 27.02.2017, dar argumentele aduse prin motivarea Deciziei vin să punteze că instanța de contencios constituțional a analizat „dacă prin verificarea circumstanțelor, a legalității și a oportunității adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr.13/2017”, „Ministerul Public – Direcția Națională Anticorupție și-a arogat competența de a efectua o anchetă penală într-un domeniu care excedează cadrului legal, cu încălcarea competenței Guvernului de a adopta acte normative” - în contextul în care, făcând trimitere la Decizia nr. 63/2017, potrivit căreia Guvernul a exercitat o competență proprie, prevăzută în mod expres de art. 115 din Constituție, Curtea Constituțională a arătat că „situațiile extraordinare exprimă un grad mare de abatere de la obișnuit sau comun și au un caracter obiectiv, în sensul că existența lor nu depinde de voința Guvernului, care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanței de urgență”. Însă, Curtea nu a analizat, în mod concret, dacă a existat o „situație extraordinară” (din considerente observându-se că o astfel de analiză nu a fost necesară pentru dezlegarea cauzei), ci a subliniat, prin trimitere la jurisprudența anterioară, că „inexistența sau neexplicarea urgenței reglementării situațiilor extraordinare [...] constituie în mod evident o barieră constituțională în calea adoptării de către Guvern a unei ordonanțe de urgență [...]. A decide altfel înseamnă a goli de conținut dispozițiile art.115 din Constituție privind delegarea legislativă și a lăsa libertate Guvernului să adopte în regim de urgență acte normative cu putere de lege, oricând și - ținând seama de împrejurarea că prin ordonanță de urgență se poate reglementa și în materii care fac obiectul legilor organice - în orice domeniu”; „numai existența unor elemente cu caracter obiectiv, care nu au putut fi prevăzute, pot determina apariția unei situații a cărei reglementare se impune cu celeritate”, constatarea acestor elemente

realizându-se de Guvern, „care este obligat să motiveze intervenția sa în preambulul actului normativ adoptat”, „aprecierea oportunității adoptării unei ordonanțe de urgență, sub aspectul deciziei legiferării, constituie un atribut exclusiv al legiuitorului delegat” (Guvernul), doar Parlamentul putând „decide soarta actului normativ al Guvernului, adoptând o lege de aprobare sau de respingere”. Prin urmare, cenzurarea unei ordonanțe de urgență este atributul Parlamentului, iar „prin legea de aprobare sau de respingere se vor putea reglementa, dacă este cazul, măsurile necesare cu privire la efectele juridice produse pe perioada de aplicare a ordonanței”. Așa fiind, „nicio altă autoritate altă autoritate publică, aparținând altei puteri decât cea legislativă, nu poate controla actul normativ al Guvernului din perspectiva oportunității actului de legiferare”, „situația extraordinară” fiind „o problemă de constituționalitate a actului normativ, care, în mod evident, nu cade în atribuția de verificare a organelor de cercetare penală”.

Stabilind starea de fapt, Curtea a prezentat datele concrete ale dosarului penal, rezultând că, la momentul sesizării parchetului – DNA –, în denunț nu exista nicio faptă de competența acestuia, ci a fost adăugată numai în completarea denunțului – a doua zi –, fiind cuprinsă în ordonanța de începere a urmăririi penale, precum și că, ulterior, în ziua în care a dat o ordonanță de extindere a urmăririi penale, pentru alte trei infracțiuni din care niciuna nu era de competența DNA, procurorul a dispus și declinarea competenței la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, „tocmai pentru că nu era îndrituit să efectueze urmărirea penală” (nici pentru infracțiunile cu privire la care de-abia dispusese extinderea urmăririi penale). În consecință, în pofida susținerilor parchetului - care a arătat că urmărirea penală a fost începută, „observând că nu există niciun impediment de natură să paralizaze acțiunea penală” -, Curtea Constituțională a statuat că „Ministerul Public, ca parte a autorității judecătorești, s-a considerat competent să verifice oportunitatea, respectarea procedurii legislative și, implicit, legalitatea adoptării ordonanței de urgență a Guvernului. O astfel de conduită echivalează cu o încălcare gravă a principiului separației puterilor în stat, garantat de art.1 alin.(4) din Constituție, deoarece Ministerul Public nu doar că își depășește atribuțiile prevăzute de Constituție și de lege, dar își arogă atribuții ce aparțin puterii legislative sau Curții Constituționale”.

Indiferent de nuanțele pe care le-am putea decela în plus, nu numai din litera, ci și din spiritul Deciziei, nu doar lecturând frazele, ci și citind printre rânduri, indiferent că suntem de acord sau nu cu raționamentul și/sau cu concluzia, o hotărâre a instanței de contencios constituțional se impune de la sine, pentru că, în conformitate cu art. 147 alin. 4 din Constituție, de la data publicării în Monitorul Oficial, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, așa încât, în calitate de judecători și procurori, suntem ținuți să o aplicăm (de altfel, nerespectarea deciziilor Curții Constituționale constituie abatere disciplinară), cu atât mai mult cu cât stabilește limitele până la care, în principiu, fiecare dintre puteri își poate „întinde” prerogativele. Iar asta nu ar trebui să ne displacă pentru că, pe de o parte, răspunde regulii „check and balance” după care ar trebui să se desfășoare relațiile între puterile statului și, pe de altă parte, nu este cu „sens unic”, dat fiind că presupune, în egală măsură, și respectarea independenței puterii judecătorești.

O întrebare auzită, în contextul discutat (de care nu putem să ne prefacem că nu știm), este dacă ar trebui ca acest conflict juridic de natură constituțională să fie prilejul de a pune pe masă o „lege” a răspunderii magistraților? Chiar dacă este greu de acceptat, pentru unii sau alții, o asemenea, „lege” există, mai exact, sunt o serie de dispoziții legale clare de răspundere penală, disciplinară, materială a magistraților. Acreditarea ideii că magistrații nu răspund (și, de aici, concluzia necesității unei legi) ignoră chiar legea, de vreme ce magistrații răspund penal, aplicându-li-se același Cod penal ca oricărui cetățean (s-au văzut destule cazuri de urmăriri penale soldate cu condamnări sau achitări), magistrații răspund disciplinar (abaterile disciplinare prevăzute în art. 99 din Legea nr. 303/2004 umplu aproape tot alfabetul, de la litera „a” la litera „t”, la acestea adăugându-se abaterile de la Codul deontologic – s-au văzut destule sancțiuni, mergând până la excluderea din profesie) și material (fiind prevăzută în art. 96 alin. 2 din Legea nr. 303/2004, în parametri europeni ai condiției „relei-credințe” sau „gravei neglijențe”). Deci, cadru legislativ există, și încă unul de nivel european – putând fi aplicat –, iar legiferare peste legiferare nu face decât să strice, în orice domeniu, cum ne-au dovedit atâția ani de acte normative în succesiune galopantă.

Ar trebui acest conflict juridic de natură constituțională să ne pună întrebări serioase despre problemele din interiorul sistemului? În primul rând, să recunoaștem că nu-i de ajuns să rămânem la nivel de întrebări, ci trebuie să dăm răspunsuri, după cum nu-i de ajuns să găsim răspunsuri dacă nu le punem în aplicare. Iar pentru asta este nevoie, cu prioritate, de o analiză aprofundată, detaliată, la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, cu stabilirea unor concluzii concrete care să poată fi transpuse și în Legile Justiției (tocmai aflate în lucru), așa încât independența să fie independență, dar nu mai mult de atât, indiferent despre care putere în stat vorbim.

**Asociația Magistraților din România,
prin președintele interimar,
jud. dr. Andreea Ciucă**